

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 4628
Tarih : 01.03.2024

10/1122

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de enflasyonun yükselişi sürüyor. Fiyat artışları kontrol altına alınamazken gelir dağılımındaki adaletsizlik giderek artmaktadır. Emeğiyle geçinen on milyonlarca yurttaşın alım gücü düşerken yoksulluk yaygınlaşmakta ve derinleşmektedir. Yapılan maaş ve ücret artışları her gün gelen zamlar karşısında yurttaşların geçim sorununa çözüm üretememektedir. Enflasyonun ve hayat pahalılığının yurttaşlar üzerindeki yükünü azaltmak ve zamlardaki artışın nedenlerini tüm boyutlarıyla araştırmak amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Kars Milletvekili
Grup Başkanvekili

Sezai TEMELLİ
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Muş Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Enflasyonun, işsizliğin, yoksulluğun, borçluluğun, geçim sorununun, hayat pahalılığının gün geçtikçe büyümesinin sebebi hiç kuşkusuz AKP-MHP iktidarının ekonomi-politik tercihleridir. Sermayeyi, rantı, faizi merkeze alan ekonomi politik tercihler enflasyonu hızla arttırmıştır. Israr edilen yanlış politikalarla ekonomide pek çok makro ekonomik gösterge olumsuz bir seyir izlemeye devam etmektedir.

On milyonlarca yurttaş için hayat pahalılığı ve enflasyon en yakıcı mesele olmaya devam etmektedir. Ülke, her şeye her gün zam yapıldığı, değer-fiyat bariyerinin kırıldığı ve fiyat istikrarının yok olduğu bir buhran dönemini yaşamaktadır. Hayat pahalılığı yurttaşlar için yaşamı daha da zorlu hale getirmiştir. Yaşanan ağır ekonomik sorunlardan dolayı insanlar en temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz noktaya gelmiştir. Özellikle son yıllarda işsizlik artmış, emek değersizleşmiş, güvencesiz çalışma yaygınlaşmış, tencereler kaynamamış, sepetler boş kalmış, evler ısıtılamamıştır. Ayrıca bu süreçte insani koşullarda barınma gibi temel ihtiyaçlar özellikle büyük kentlerde neredeyse lüks haline gelmiştir. İktidar asgari ücretliye, emekçiye, memura ve emekliye kaşıkla verdiği kepçeyle geri almaya devam etmektedir.

15 Şubat 2024 tarihinde motorine yapılan 2 lira 56 kuruşluk zammın ardından benzine de 1 lira 79 kuruş zam yapılmıştır. Bilindiği gibi akaryakıtta yapılan her zam doğrudan fiyatlara yansımaktadır. Ocak ayının sonunda 700 ürüne birden zam geldiği haberleri tüm basın yayın organlarında yer almıştır. En çok zamlanan ürünlerin başında tereyağı, peynir, süt ürünleri gelmektedir. 150 liraya satılan bir yoğurt 220 lira olmuş, bir gecede neredeyse 70 lira zamlanmıştır. 950 gramlık tereyağı 352 lira 50 kuruştan 418 liraya çıkmış, beyaz peynirin fiyatı ise 159 lira 50 kuruştan 190 liraya yükselmiştir. Bir kiloluk kaşar peynirin fiyatı 120 lira iken 160 lira olmuştur. 9 litrelik damacana suyun fiyatı ise 70 liradan 100 liraya çıkmıştır.

Bu hayat pahalılığında yurttaşlar en temel ihtiyaçlarını karşılamak için borçlanma ihtiyacı duymaktadır. Türkiye Bankalar Birliği (TBB) verilerine göre Aralık 2023 itibarıyla bireysel kredi kullananların sayısı son bir yılda 2 milyon kişi artarak 40 milyona, bireysel kredi kartı borcu olanları sayısı ise 3 milyon kişi artarak 36,7 milyon kişiye çıkmıştır. 2023 yılı başlarında 496 milyar lira kredi kartı borçları yüzde 152 artışla 9 Şubat 2024 itibarıyla 1 trilyon 251 milyar liraya yükselmiştir. Bankaların konut, taşıt ve ihtiyaçtan oluşan tüketici kredilerinden ve bireysel kredi kartlarından alacakları yıllık yüzde 71 artışla 9 Şubat 2024 itibarıyla 2 trilyon 790 milyar liraya ulaşmıştır.

Buna karşılık emeğiyle geçinmeye çalışan yoksullar açlığa mahkum edilirken sermaye sınıfının karları rekorlar kırmaya devam etmektedir. Yakın zamanda açıklanan Türkiye'nin 500 büyük şirketinin karlılığına ilişkin bir rapor, emeğiyle geçinen yurttaşlar daha da yoksullaşırken büyük şirketlerin devasa karlılık oranları yakaladığını göstermiştir. Buna göre söz konusu şirketlerin 2022 yılı net satışları, 2021 yılına göre yüzde 148,7 ile rekor kırarak artış göstermiş, şirketlerin karı yaklaşık 8 trilyon liraya çıkmıştır. Bu büyük şirketler, net satışlarını dolar bazında da yüzde 33,4 artırmıştır. Gerçek enflasyon yüzde 100'ü geçmiş, hayat pahalılığı tavan yapmış, yoksulluk sınırı 40 bin liraya dayanmışken sermaye sınıfı karlarına kar eklemeye devam etmektedir.

Enflasyonun giderek arttığı, yoksulluğun ve geçim sıkıntısının yaşanılmaz boyutlara ulaştığı ekonomik göstergelerle ilgili TBMM de üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeli, emekçilerin, ezilenlerin, işçilerin, tüm yoksulların sorunlarına çözüm üretmelidir. Tüm bu gerekçelerle, enflasyonun ve hayat pahalılığının yurttaşlar üzerindeki yükünü azaltmak, zamlardaki artışın nedenlerini tüm boyutlarıyla araştırmak amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmalıdır.